

เทศน์เช้า วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันปีใหม่ เขาให้พรกันนะ เขาส่ง ส.ค.ส. ส่งความสุข ประารถนาดีต่อกัน ทางโลกเขาประารถนาความสุข ประารถนาดีต่อกัน อยากให้ทุกคนมีความสุข ความประารถนาดีต่อกัน การส่งความสุขให้กันมันเป็นเรื่องโลกนะ มันเป็นเรื่องของความประารถนาดี เป็นเจตนาที่ดีสิ่งที่ดี แต่ความสุขจริงๆ เราทำไมไม่เห็นตัวเราล่ะ?

เราส่งความสุขให้คนอื่นได้ คนอื่นส่งความสุขให้เราได้ ส่งของขวัญให้เราได้ ปลอดภัยเราได้ แต่เราไม่เคยส่งของความดีให้เราเลย ถ้าเราจะส่งของขวัญให้เราเอง เห็นไหม เราส่งของขวัญให้เราเอง เราจะต้องมีความรุ่มเย็นเป็นสุขในใจของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะ ถ้าเรื่องของโลก เห็นไหม เรื่องการช่วยเหลือเอื้องานกัน เรื่องสังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ศีลธรรม จริยธรรม ทำให้สังคมมีความรุ่มเย็นเป็นสุขนะ เพราะมีการเสียสละ ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน

เหมือนดอกไม้ เห็นไหม ถ้ามีพวงมาลัยนะ มีเชือกร้อยเป็นพวงดอกไม้ กผูกติดกันนะ เขามีกันเพื่อความรุ่มเย็นเป็นสุข มันรอนสิทธิบ้างเพื่อความเป็นอย่างของสังคมนะ ยิ่งเรื่องของสังคม เรื่องของโลก เห็นไหม ส่งความสุขให้กัน สิ่งที่ส่งกันคือเสียสละกัน จิตใจเป็นสาธารณะ นี่เป็นเรื่องของโลก แต่มันก็มีศีลธรรมจริยธรรม

เรื่องของธรรม! เรื่องของธรรม เห็นไหม อดตา หิ อดตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน ต้องตนเป็นที่พึ่งแห่งตนนะ คูสิ! ไฟไหม้บ้านเรือนอยู่ เวลาเขาไปดับไฟ เขาต้องเลี้ยงไว้ เขาถือไว้ไปข้างนอก นี่เหมือนกัน ถ้าในหัวใจของเราไม่เป็นสุข ใครจะส่งความสุขมาให้ เขาก็ปลอดภัยเราจากข้างนอกใจ ถ้าความสุขของเราจะเกิดขึ้นมา เห็นไหม สัมมาทิฎฐิ ความเห็นที่ถูกต้อง ความเห็นที่ดีงาม

ถ้าความเห็นของกิเลสมันก็ต้อง.. ปัจจัยเครื่องอาศัยคนเราต้องมีต้องใช้ มันเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งที่น่าที่การทำงานมันเป็นเรื่องธรรมดา แต่ค้นหาความทะยานอยากมันไม่พอ ใจตรงที่มันไม่พอนี้มันทุกข์ เห็นไหม สิ่งที่ไม่พอนี้

ถ้าเรามีปัญญาชอบ มันมีสัมมาทิฐิ...ความเห็นชอบ มันจะย้อนกลับมาที่นี้ ย้อนกลับมา หน้าทีการทำงานเราก็ทำ แล้วใจเราก็มีความสุข เรามีความสุขนะ เราพอประมาณของเรา เราเดินสายกลาง สายกลางเห็นไหม สายกลางคือว่าสายกลางมันต้องแบ่งแยกได้ สายกลางว่าอะไรควรไม่ควร ไม่ใช่สายกลางแบบสายกลางไม่รู้สิ่งใดๆ เลย สายกลางไม่รับผิดชอบอะไรเลย สายกลางอย่างนั้นใช้ไม่ได้ สายกลางอย่างนั้นมันไม่รู้ใจ ไม่รู้แล้วอ้างว่าสายกลาง

แต่ถ้าว่าความสายกลางของเรา เห็นไหม ถ้ามันดำรงชอบ หน้าทีการทำงานมันขยันหมั่นเพียรนะ ขยันหมั่นเพียรเพราะอะไร เพราะมันทำด้วยหัวใจใจ ถ้าหัวใจปรารถนา หัวใจมีความสุขของเรา เราทำงานด้วยความขยันเข้มแข็งใส แต่ถ้ามันทำด้วยการบังคับ ทำด้วยความที่เราไม่เข้าใจนะ ทำไปยังไม่รู้เป้าหมายมันคืออะไรเลย ชีวิตนี้คืออะไร

ชีวิตนี้คือพลังงาน คือตัวจิตวิญญาณของเราแล้ว จิตวิญญาณมันต้องการอะไร มันต้องการศีลธรรม ต้องการธรรมะ ต้องการความเข้าใจของมัน แต่ถ้ามันศีลธรรม เห็นไหม แต่ร่างกายมันต้องการอะไร ร่างกายมันก็ต้องการปัจจัยอาศัย ปัจจัยอาศัยมันพออยู่ได้ ถ้าคนเราเจอจางกัน ได้ เห็นไหม คุณี อย่างทางโลก รัฐสวัสดิการนะ เขาเจอจางกัน ได้ สิ่งที่เจอจางกันได้ นี้ เราช่วยเหลือเจอจางกันได้

แต่หัวใจเวลามันทุกข์นะ ปลอดภัยไหนมันก็ได้ เพราะอะไร เพราะคนไม่เคยภาวนาจะไม่เข้าใจหรอก เวลาเราเข้าใจผิด เรามีความเห็นผิด ความเห็นผิดนี้ ขนาดเราภาวนาอยู่นะ สิ่งที่เราเห็น เห็นจริงไหม เห็นจริง.. แต่ความเห็นนั้นจริงไหม มันไม่จริง เพราะอะไร เพราะมันไม่เป็นความจริง ไม่เป็นสัจธรรม มันเกิดจากอะไร เกิดจากกิเลส ค้นหา เกิดจากอุปกิเลส เกิดจากความเห็นของเรา เกิดจากจิตมันสงบเข้าไปแล้วมันรู้มันเห็นของมัน

สิ่งที่รู้เห็นเป็นจริงใหม่ จริง.. แต่สิ่งที่รู้เห็นนั้นจริงใหม่ จริง.. แต่มันเป็นความจริงใหม่ ไม่จริง.. เราเห็นเรารู้จริงๆ แต่มันเห็นเพราะเรา เห็นใหม่ แล้วพอเห็นเพราะเรานี้มันคิด แล้วครูบาอาจารย์จะแก้อย่างไร ครูบาอาจารย์จะแก้อย่างไร?

เหมือนลูกเราเลย ลูกเราเวลาเลี้ยงขึ้นมาอะ ตามวัยของเขา เขาจะรู้ของเขาอย่างนี้ ตามวัยของเขา พอโตขึ้นมาอะ โดยวุฒิภาวะของเขา ถ้ามันเป็นตามธรรมชาติ เขาจะรู้ของเขาว่า มันควรทำอย่างไร ไม่ควรทำอย่างไร เวลาเด็กๆ มันไร้เดียงสา มันน่ารักน่าเอ็นดูนะ

แต่ผู้ใหญ่ไร้เดียงสาไม่ได้ ผู้ใหญ่ต้องมีปัญญา ผู้ใหญ่ต้องมีจุดยืนของเรา เราจะไร้เดียงสาอยู่กับโลกเขาได้อย่างไร เราต้องมีปัญญาของเราใช้ใหม่ แต่เด็กๆ มันไร้เดียงสา มันเลี้ยงง่าย มันน่ารักนะ เห็นใหม่ ด้วยวัยของมัน วัยของมัน มันก็สมควรของมันใช้ใหม่ เราโตขึ้นมา เราจะมีปัญญาของเราใหม่ เราจะแยกแยะว่าตั้งเป้าชีวิต ชีวิตเราจะเอาอะไร ชีวิตเรา นี้ เราจะเอาอะไร?

ถ้าชีวิตเรายังอยู่กับสังคม เราก็ต้องอยู่กับเขา เราอยู่กับเขาหน้าที่การงานเราก็ทำกับเขา พอทำกับเขา นี้ มันก็มีเป็นเวรเป็นกรรมนะ นี่บุญกุศลขับส่งมา มันบุญกุศลขับส่งมานะ

สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือเราเกิดมาแล้ว เรามีชีวิตแล้ว เรามีลมหายใจแล้ว เรามีสุขมีทุกข์แล้ว อันนี้มีคุณค่าที่สุด สมบัติของเราคือชีวิตเรามีค่าที่สุด แล้วสิ่งที่แสวงหา มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย มันเป็นสมบัติรอง มันเป็นสิ่งที่ปัจจัยเครื่องอาศัย เราอย่าไปซีเรียสกับมัน เราทำได้เท่าไหนเอาเท่านั้น ไม่ต้องไปซีเรียสกับมัน เพราะอะไร

เพราะชีวิตเรามีคุณค่ากว่านะ แล้วชีวิตมีคุณค่ากว่าแต่มันต้องใช้ต้องจ่าย ชีวิตมันต้องมีต้องใช้ไปแล้วมันไม่มี มันไม่มีนะ เราก็ใช้พอความจำเป็น เราลดทอนของเราได้แล้วสิ่งต่างๆ นี้ ถึงที่สุดมันมีทางออกได้

แต่ถ้าหัวใจมันบีบคั้นนะ มันไม่มีทางออก ยิ่งเหยียบตัวเอง เห็นใหม่ อุดตา หิ อุดตา โน นา โถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนต้องยกตนขึ้นสิ อย่าเอาความคิดเหยียบตนลงสิ สิ่ง

ที่มีค่าคือหัวใจ คือชีวิตนี้ แล้วเราเอาทิฐิมานะ เอาความเห็นผิด ความต้องการแรง
ปรารถนากับสังคมโลกนะ

เวลา อตุตา หิ อตุตโน นาโถ เห็นใหม่ สิ่งที่ทำนพึ่งตนเองได้ คุณสังคม เราดู
สังคมที่มันพึ่งพาตนเองได้นะ มันจะไม่ต้องพึ่งพาอาศัยข้างนอกมากอย่างกินไปนัก
จิตใจที่มันพึ่งพาอาศัยตนเองได้ เห็นใหม่ มันพึ่งพาอาศัยตนเองได้นะ กิเลสมันไม่เหยียบ
จนเราทุกข์ของเรา ให้อะไรที่ความพ่องอยู่นี้เป็นเรื่องธรรมดา

คุณ ร่างกายนี้มันก็เป็นอนิจจัง มันก็แปรสภาพเป็นธรรมดา สิ่งที่ธรรมดาใช้ใหม่
ถ้าเรามีหัวใจที่ดี หัวใจที่เข้าใจ ทุกข์ก็เป็นอย่างนี้ คุณ เวลาเราเป็นพ่อแม่ แล้วลูกเรา
ปกป้องดูแลลูกเรา เราารู้เลยว่าลูกเรามันไร้เดียงสา ลูกเรามันจะโตขึ้นมาในสังคม แล้วพ่อ
แม่คิดอย่างไร

ธรรมะก็เหมือนกัน สิ่งที่เราเวลานั้นมีกิเลสขึ้นมา สิ่งที่เราใจครูบาอาจารย์ของเรา
เห็นใจของเราละ มันเหมือนไร้เดียงสา มันไม่รู้อะไรเลย มันทุรัง มันดันของมันไป มันว่า
มันดันตามแรงปรารถนาไป แล้วครูบาอาจารย์จะค่อยๆ ประคองไป

แต่พอไปเป็นสันตทิฎฐิโก คือมันเป็นปัจเจกตั้ง พอจิตมันสัมผัส มันรู้เข้าๆ มันจะ
ซึ่งใจครูบาอาจารย์มากนะ มันจะซึ่งใจครูบาอาจารย์มากเพราะอะไร เพราะมันยังพึ่งพา
ตนเองไม่ได้ พอมันยังพึ่งพาตัวเองไม่ได้ มันก็อาศัยพึ่งพาครูบาอาจารย์ไปก่อน เห็นใหม่

เวลาเราพระบวชใหม่นี้ เราบวชมาแล้ว เห็นใหม่ ธรรมวินัยเป็นศาสดาของเรา เรา
จะพึ่งพาธรรมและวินัย พึ่งพาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปก่อน แต่พอ
เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สมาธิก็เป็นของเรา สติก็เป็นของเรา ปัญญาก็เป็นของเรา มัน
เป็นของเราขึ้นมา มันถึงชำระกิเลสของเราขึ้นมาได้ มันเป็นธรรมะส่วนบุคคล มันเป็น
เรื่องของภายใน มันเป็นเรื่องของความรู้สึกที่ว่าสิ่งนี้มีคุณค่า

สิ่งที่เป็นสมบัติของเราคือชีวิตเรามีสมบัติมาก ความเป็นสมบัติ แล้วสิ่งที่
แสวงหามันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย ในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พอใจมันมีสมบัติ
ขึ้นมา มันเข้าใจของมันนะ สมบัติของมันคืออะไร สมบัติคือมันอึดเต็ม มันสุขนะ

คูลี เวลาเราพอใจ เราเข้าใจแล้วมันโล่งอก เห็นใหม่ มันโล่ง มันพอใจ แต่ถ้ามันคิดไม่ได้นะ มันเครียด มันเหยียบหัวใจนะ มันเครียดไปหมดเลย โลกจะกว้างขนาดไหน แต่หัวใจเรามันคับแคบ หัวใจเรามันทุกซ์ แต่พอเวลามันเข้าใจแล้วนะ โลกจะแคบขนาดไหน หัวใจมันกว้าง เห็นใหม่ มันเข้าใจ มันปล่อยวาง มันปล่อยวางหมด

นี่ปีใหม่ เห็นใหม่ เขาให้ส่งความสุขให้กัน เราจะต้องส่งความสุขให้ใจของเรา เราต้องตั้งใจของเรา เราต่างหากเราจะส่งความสุขให้เราได้ เราต่างหากเราจะเข้าใจชีวิต เราได้ เราต่างหากเป็นคนคิดนะ เราต่างหากเป็นคนเข้าใจผิดเอง แล้วเราก็อำลាយใจเราเองนะ

ถ้าเราไม่ทำลายใจของเราเอง เห็นใหม่ เราทำบุญกุศลกัน เราเสียสละเพื่อความสบายใจของเรา แล้วปีใหม่เราก็ดั้งต้นชีวิต สิ่งที่ผ่านมาแล้วก็ให้มันผ่านไป สิ่งที่เป็นประโยชน์มาจากปีเก่า เราก็ต่อนิ่งไป ทำของเราไป ชีวิตมีเท่านี้ เราจะแสวงหาขนาดไหนนะ มันก็เพื่อความ เป็นอยู่ในชีวิตนี้ แต่บุญกุศลนะ มันไปกับหัวใจนะ

คูลี เราเสียสละออกมา ข้าวปลาอาหารเรามาเสียสละออกไป เราสละ เราทำบุญกุศลของเรา ทำบุญกุศลใครเป็นคนทำ? ถ้าหัวใจมันไม่คิด จะมาได้ไหม? ถ้าไม่มีความคิด มันจะมาได้ยังไง? มันต้องมีหัวใจ ต้องมีความคิด มีแรงปรารถนา มีเจตนา สิ่งที่เสียสละไปแล้วนะ สิ่งที่เสียสละไปแล้วเป็นของเราหมดเลย เป็นสมบัติตรงไหน?

เราได้สละออกไปจากมือเรานะ สิ่งที่เสียสละออกไปนั้นมันเป็นวัตถุ มันเป็นการแสดงออกของน้ำใจ น้ำใจที่มันได้แสดงออก เห็นใหม่ ความตระหนี่ถี่เหนียว ความขัดใจ ความต่างๆ ที่มันจับใจ มันเปิดออกไป เปิดออกไปพร้อมกับอาหารนั้น เปิดออกไปทั้งที่เราเสียสละนั้น พอใจมันเปิด มันโล่งมันโล่ง นี้อุทิศส่วนกุศล กุศลคืออะไร กุศลคือจิตที่มีความสุขใจ เรามีความสุข เรามีความพอใจ อุทิศความพอใจ ใจถึงใจใจ

เวลาเราเกิดเราตาย จิตนี้ออกจากร่างไป มันก็ไปวนในวัฏฏะ แล้วมันไม่มีโอกาสจะทำ เวลาเขามาขอส่วนบุญกันนะ เขาไม่มีโอกาส เขายืนดูอยู่ เขาไม่มีโอกาส ทำไมเทวดา อินทร์ พรหม ต้องมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล่ะ? ทำไมต้องมาฟังเทศน์มนุษย์ล่ะ? ทำไมต้องมาฟังเทศน์ครูบาอาจารย์ของเราล่ะ?

สิ่งนี้ก็เหมือนกัน เขาครูเราทำอยู่ เราเสียสละแล้วนี่ เราอุทิศส่วนกุศลให้เขา อุทิศส่วนกุศลให้จิตวิญญาณทั้งหมดที่เขาต้องการปรารถนา เห็นไหม เวลาอุทิศส่วนกุศลนะ อุปัชฌาย์ครูบาอาจารย์พ่อแม่ปู่ย่าตายาย เห็นไหม อุทิศส่วนกุศลออกไป อุทิศที่ไหน วัดถ่มันอุทิศไม่ได้ มันต้องใช้หัวใจเป็นผู้อุทิศ เวลาเราสร้างกุศลแล้วครูบาอาจารย์ให้พระนะ อุทิศส่วนกุศลเพื่อบุญกุศล เพื่อจิตใจของเรา ใครจะเชื่อไม่เชื่อ ใครจะเห็นไม่เห็นนะ มันความรู้สึกรู้สึกของเรา มีนะ จิตใจของเรา มี สุขทุกข์เรามี

เวลาผีไม่มี ผีไม่มี.. ผีไม่มีทำไมเรากลัวผี? ผีไม่มีทำไมเรามีความรู้สึก? ผีคือจิตวิญญาณที่ออกจากร่างไปนะ ถ้ามันดีมันก็เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม มันเป็นผีเป็นนาง มันเป็นของมัน ได้ทั้งนั้นนะ แล้วเรารู้ไหม?

แต่ปัจจุบันนี้ บุญพาเกิดให้มาเป็นมนุษย์ แล้วพบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า.. ศาสดาของเรานี้เป็นพระอรหันต์ เข้าใจในวิญญูะ เห็นไหม กามภพ รูปภพ อรูปภพ วิญญูะนี้สว่างหมด เห็นหมด รู้หมด เข้าใจหมด มันมีอยู่มาดั้งเดิม พระพุทธเจ้าไม่ได้สร้างขึ้น ครูบาอาจารย์เราไม่ได้สร้างขึ้น

คูสิ แผ่นดินนี้ใครไปสร้างขึ้นมา มันเป็นธรรมชาติของมันใช่ไหม นี่วิญญูะมันมีของมันอยู่อย่างนั้น แต่ผู้ที่มารู้มาเห็น แล้วให้เราหลงเหลือใจ สิ่งที่เป็นดีกับเรา เราก็ต้องทำเพื่อปรารถนาสิ่งนั้น แต่ถ้าสิ่งที่ไม่ดี เราก็หลงเหลือใจ มันไม่มีใครทำลายตรงนั้นได้

ถ้าใครทำลายนรก สวรรค์ได้ เขาทำไปแล้ว ไม่ต้องการให้พวกเราไปทุกข์ไปยาก มันเป็นไปได้ มันเป็นสถานที่ มันเป็นมิติที่จิตที่ต้องไปพัก เวลาเราเปลี่ยน คูสิ เรามาที่นี่ เราต้องกลับบ้าน เรามีที่อยู่ของเรา จิตปฏิสนธิมันต้องเกิดตลอดของมันไป มันไม่มีวันที่สิ้นจบ ไม่มีวันเว้นวรรค ไม่มีวันจบหรือ

แต่ถ้ามันเป็นความดี เราเชื่อศาศดา เชื่อครูบาอาจารย์ ทำดี เห็นไหม เราเชื่อในปัจจุบัน ทำดีแล้วผลจะตอบสิ่งที่ดี ทำเพื่อเรา ใครทำเพื่อนี้.. เวลาเสียสละไป เราไม่ได้อะไรเลย ได้สิ! ได้ที่หัวใจนี้ ได้ที่บารมีธรรมมันจะเกิด มันจะวิวัฒนาการของมัน มันจะทำของมัน มันจะเข้าใจของมัน

พอเข้าใจของมันนะ จิตเราก็อิ่มเย็นเป็นสุข จิตเราก็อบอุ่น พอจิตเราอบอุ่น การทำ
หน้าที่การงานมันไปเอง ถ้าหัวใจมันดี อย่างอื่นดีไปหมดเลย แต่นี่พอจิตใจมันคับแคบ
มันจนตรอกอยู่ในหัวใจ แล้วก็ทำงานไปๆ ไข້ข้างในมันทุกข์

นี่ของขวัญของเราให้ที่นี่ ให้หัวใจของเรา ให้ชีวิตของเรา ให้มีความร่มเย็นเป็น
สุข นี่พรปีใหม่ นะ ตั้งใจทำเพื่อเรา ใครจะว่าอย่างไรมันเรื่องของเขา เสียงติณนินทานะ
ใครจะว่าเราดีเราชั่วมันปากคน ใ้อดีชั่วมันชั่วที่ใจเรา! เราตัวเอง ใครจะดี ใครจะพูด อย่า
ไปฟัง

โลกธรรม ๘ เสียงนินทากาเลน่ะมันทะเลาะ เราทุกข์นะ ถ้าเราไปฟังเขาว่าเขาดีเขา
ชั่ว เราจะไปเดินตามเขา เขาให้จิ้งหะแล้วเราเดินตามเขา เราบ้าหรือเขาบ้า แต่ถ้าหัวใจ
เราดีแล้วเราตัวเอง เขาจะว่าอย่างไร ใครจะว่าอย่างไร เรื่องของเขา! เราทำดีของเรา เรามี
หลักมีเกณฑ์ มีศาสดา มีครูบาอาจารย์เป็นที่ฟังแล้วทำดีของเรา นี่จะเป็นประโยชน์ของ
เรานะ เอวัง